

**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε ο
Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία) στις 8 Οκτωβρίου 2013
— Georg Felber κατά Bundesministerin für Unterricht,
Kunst und Kultur**

(Υπόθεση C-529/13)

(2014/C 15/03)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Verwaltungsgerichtshof

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Προσφεύγων: Georg Felber

Καθής: Bundesministerin für Unterricht, Kunst und Kultur

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Συνιστά –καταρχήν ανεξάρτητα από το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και το άρθρο 6 της οδηγίας 2000/78/EK⁽¹⁾ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (στο εξής: οδηγία)– (άμεση) δυσμενή διάκριση λόγω ηλικίας κατά την έννοια του άρθρου 21, παράγραφος 1, του Χάρτη ή/και του άρθρου 2, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α', της οδηγίας, η αναγνώριση του χρόνου σπουδών σε σχολείο της μέσης ή ανώτερης εκπαίδευσης ως συντάξιμου χρόνου προϋπηρεσίας μόνον εφόσον αυτός διανύθηκε μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας του δημοσίου υπαλλήλου, καθόσον μάλιστα ο αναφερθείς χρόνος προϋπηρεσίας ως συντάξιμος χρόνος είναι σημαντικός όχι μόνο για το δικαίωμα προσδοκίας συντάξεως, αλλά και για το ύψος αυτής και η αναφερθείσα σύνταξη (συνολική σύνταξη) λογίζεται κατά το εσωτερικό δίκαιο του κράτους ως συνέχιση καταβολής αμοιβής στο πλαίσιο εργασιακής σχέσης δημοσίου δικαίου, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη συνταξιοδότηση του υπαλλήλου;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, μπορεί ένας δημόσιος υπάλληλος –εν τη απουσία νομικής βάσεως υπό την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη ή/και του άρθρου 6 της οδηγίας (βλ. συναφώς το ακόλουθο ερώτημα 3)– να επικαλεσθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής αιτήσεως για την αναγνώριση χρόνου προϋπηρεσίας ως συντάξιμου χρόνου την άμεση εφαρμογή του άρθρου 21 του Χάρτη ή/και του άρθρου 2 της οδηγίας, ακόμα και σε χρόνο προγενέστερο της συνταξιοδοτήσεώς του, ενόσω μάλιστα θα μπορούσε να του αντιταχθεί κατά το οικείο εθνικό δίκαιο –και εφόσον η νομική του κατάσταση παραμένει αμετάβλητη κατά τον χρόνο συνταξιοδοτήσεώς του– το δεδικασμένο της απορρίψεως μιας τέτοιας αιτήσεως στο πλαίσιο διαδικασίας υπολογισμού της συντάξεως ή νεότερης αιτήσεως προς αναγνώριση του χρόνου αυτού;

- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, η επίμαχη άνιση μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη ή/και του άρθρου 6, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας

α) είναι δικαιολογημένη, προκειμένου να αναγνωρισθούν και σε άτομα γεννηθέντα σε ημερομηνία που έπεται της ημερομηνίας ενάρξεως του σχολικού έτους κατά το πρώτο έτος σχολικής φοιτήσεως, καθώς και σε άτομα τα οποία φοιτούν σε τύπους σχολείων με ανώτερη βαθμίδα μεγαλύτερης διάρκειας και, ως εκ τούτου, αναγκασμένα να φοιτήσουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προς περάτωση των σπουδών τους και πέραν του 18ου έτους της ηλικίας τους, ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες που ισχύουν για άτομα τα οποία περατώνουν τις σπουδές τους σε σχολείο μέσης ή ανώτερης εκπαίδευσης ήδη πριν από τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, ακόμα και εάν η δυνατότητα αναγνώρισεως του χρόνου σχολικής φοιτήσεως μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας δεν περιορίζεται στις περιπτώσεις αυτές;

β) είναι δικαιολογημένη, προκειμένου να αποκλεισθούν από το δικαίωμα προσδοκίας συντάξεως χρονικά διαστήματα κατά τα οποία δεν ασκείται κατά κανόνα επαγγελματική δραστηριότητα και αντίστοιχα δεν καταβάλλονται εισφορές; Συντρέχει τέτοιος δικαιολογητικός λόγος ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι για τα διαστήματα φοιτήσεως στη μέση ή ανώτερη βαθμίδα εκπαίδευσεως μετά το 18ο έτος της ηλικίας δεν καταβάλλονται καταρχήν εισφορές, καθόσον μάλιστα προκειμένου να αναγνωρισθεί εκ των υστέρων ο εν λόγω χρόνος φοιτήσεως πρέπει να καταβάλλεται ούτως ή άλλως ορισμένη συνταξιοδοτική εισφορά;

γ) είναι δικαιολογημένη, καθόσον η μη αναγνώριση ως συντάξιμου χρόνου του χρόνου προϋπηρεσίας πριν από το 18ο έτος της ηλικίας πρέπει να εκληφθεί ως περιορισμός αντίστοιχος με την καθιέρωση «ορίου ηλικίας για τη συμμετοχή ως μέλος σε ένα επαγγελματικό σύστημα κοινωνικής ασφάλειας» κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 2, της οδηγίας;

⁽¹⁾ Οδηγία 2000/78/EK του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (EE L 303, σ. 16).

**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το
Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία) στις 8 Οκτωβρίου 2013
— Leopold Schmitzer κατά Bundesministerin für Inneres**

(Υπόθεση C-530/13)

(2014/C 15/04)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Verwaltungsgerichtshof

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Προσφεύγων: Leopold Schmitzer

Καθής: Bundesministerin für Inneres

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Συνιστά –καταρχήν ανεξάρτητα από το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και το άρθρο 6 της οδηγίας 2000/78/EK (1) του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (στο εξής: οδηγία)– (άμεση) δυσμενή διάκριση λόγω ηλικίας κατά την έννοια του άρθρου 21 του Χάρτη ή/και του άρθρου 2, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α', της οδηγίας, το γεγονός ότι, λόγω της θεώπισης ενός συστήματος καταπολέμησης των μισθολογικών διακρίσεων για νεοεισερχόμενους δημόσιους υπαλλήλους, ένας υπάλληλος ο οποίος κατά το παλαιό νομοθετικό καθεστώς υφίστατο διακρίσεις (λόγω αποκλεισμού του συνυπολογισμού, για σκοπούς προαγωγής, περιόδων προ της συμπλήρωσης του 18ου έτους της ηλικίας του) δύναται με αιτήσή του να επιλέξει την υπαγωγή του στο νέο σύστημα, πετυχαίνοντας με τον τρόπο αυτό τον άνευ διακρίσεων προσδιορισμό της κρίσιμης για την προαγωγή του ημέρας, όμως, λόγω της προβλεπόμενης στο νέο σύστημα βραδύτερης εξέλιξης, η έγκριση μιας τέτοιας αιτήσεως έχει κατά την εθνική νομοθεσία ως αποτέλεσμα, παρά τον προσδιορισμό της κρίσιμης για την προαγωγή ημερομηνίας σε προγενέστερο χρόνο, η μισθολογική του κατάσταση (και ως εκ τούτου ο μισθός που δικαιούται να λάβει) να μη βελτιώνεται στον βαθμό που απαιτείται προκειμένου να είναι η ίδια με εκείνη των παλαιών υπαλλήλων (οι οποίοι έχουν διανύσει συγκρίσιμες περιόδους όχι πριν, αλλά μετά την συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους, οι περίοδοι δε αυτές κατά το παλαιό νομοθετικό καθεστώς έχουν ήδη συνυπολογιστεί), οι οποίοι με βάση το παλαιό νομοθετικό καθεστώς ευνοούνται κατά τρόπο που συνεπάγεται δυσμενείς διακρίσεις και δεν κρίνουν σκόπιμο να επιλέξουν την υπαγωγή τους στο νέο καθεστώς;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως: Δύναται ένας δημόσιος υπάλληλος, όταν δεν υφίσταται δικαιολογητικός λόγος κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, ή/και του άρθρου 6 της οδηγίας (βλ. ειδικότερα το τρίτο ερώτημα), να επικαλεστεί την απευθείας εφαρμογή του άρθρου 21 του Χάρτη ή/και του άρθρου 2 της οδηγίας στο πλαίσιο διαδικασίας για την αναγνώριση του μισθολογικού του καθεστώτος ακόμη και όταν προηγουμένως έχει ήδη πετύχει, κατόπιν υποβολής σχετικής αιτήσεως, να προσδιορισθεί η κρίσιμη για την προαγωγή του ημέρα νωρίτερα στο πλαίσιο του νέου συστήματος;
- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα: Δικαιολογείται η, παρά τη θέσπιση ενός άνευ διακρίσεων συστήματος για νέους υπαλλήλους, διατήρηση μιας διακρίσεως όσον αφορά το μισθολογικό τους καθεστώς, μεταξύ ευνοούμενων παλαιών υπαλλήλων μη ασκούντων το δικαίωμα υπαγωγής στο νέο σύστημα, αφενός, και παλαιών υπαλλήλων οι οποίοι παρά την άσκηση του δικαιώματος υπαγωγής στο νέο σύστημα εξακολουθούν να υφίστανται δυσμενή διάκριση, αφετέρου, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, ή/και του άρθρου 6 της οδηγίας, ως φαινόμενου της μεταβάσεως από το ένα σύστημα στο άλλο, για λόγους οικονομίας της διοικητικής δράσεως και διατήρησης των κεκτημένων ή/και προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ακόμη και αν

- α) ο εθνικός νομοθέτης δεν εξαρτάται κατά την διαμόρφωση του συστήματος προαγωγής από τη σύμφωνη γνώμη κοινω-νικών εταίρων και οφείλει μόνο να κινείται εντός των ορίων που διαγράφονται από τη συνταγματική αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, η οποία δεν απαιτεί την πλήρη διατήρηση των κεκτημένων δικαιωμάτων υπό την έννοια της καθ' ολοκληρίαν διατήρησης του παλαιού συστήματος για όσους παλαιούς υπαλλήλους δεν ασκήσουν το δικαίωμα υπαγωγής στο νέο σύστημα,
- β) ο εθνικός νομοθέτης είχε εν προκειμένω την ευχέρεια να καθιερώσει καθεστώς ισοτιμίας μεταξύ των παλαιών υπαλλήλων διά του συνυπολογισμού περιόδων αναγόμενων προ της συμπλήρωσης του 18ου έτους της ηλικίας διατηρώντας τους παλαιούς κανόνες προαγωγής για τους παλαιούς υπαλλήλους οι οποίοι μέχρι τούδε υφίσταντο διακριτική μεταχείριση,
- γ) ο διοικητικός φόρτος, λόγω του αναμενόμενου μεγάλου αριθμού αιτήσεων μεν θα ήταν σημαντικός, πλην όμως το κόστος του δεν θα πλησίαζε ούτε κατά προσέγγιση το συνολικό ύψος των αμοιβών που απώλεσαν και θα απολέσουν στο μέλλον οι υφιστάμενοι διακριτική μεταχείριση υπάλληλοι σε σύγκριση με τους ευνοούμενους συναδέλφους τους,
- δ) η μεταβατική περίοδος κατά την οποία θα εξακολουθήσει να υφίσταται άνιση μεταχείριση μεταξύ των παλαιών υπαλλήλων θα διαρκέσει πολλές δεκαετίες, ενώ (λόγω του «παγώματος» της προσλήψεως νέων υπαλλήλων με δημοσιούπαλληλική σχέση εργασίας) για μεγάλο χρονικό διάστημα θα επηρεάσει την συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων,
- ε) το σύστημα θεσπίσθηκε με αναδρομική ισχύ, γεγονός που επηρέασε αρνητικά το ευνοϊκότερο για τον υπάλληλο νομικό καθεστώς το οποίο, εν όψει της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, έπρεπε σε κάθε περίπτωση να γίνεται σεβαστό μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2004 και 30ής Αυγούστου 2010, την δε εφαρμογή του είχε ζητήσει ο υπάλληλος με αίτησή του ήδη προ της εκδόσεως του τροποποιητικού νόμου;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο πρώτο ή δεύτερο ερώτημα, καθώς και σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως του τρίτου ερωτήματος:

- 4) α) Συνιστά μία νομοθετική ρύθμιση η οποία προβλέπει μεγαλύτερες περιόδους προύπηρεσίας για την προαγωγή στον επόμενο βαθμό, καθιστώντας έτσι δυσχερέστερη την προαγωγή στον επόμενο μισθολογικό βαθμό, έμμεση δυσμενή διάκριση λόγω ηλικίας;
- β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως: Είναι η εν λόγω δυσμενής διάκριση λόγω ηλικίας πρόσφορη και αναγκαία με γνώμονα τη μικρή επαγγελματική εμπειρία στις αρχές της σταδιοδρομίας;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα:

- 5) α) Συνιστά δυσμενή διάκριση λόγω ηλικίας μια νομοθετική ρύθμιση κατά την οποία «λοιπές περίοδοι» έως τριών ετών συνυπολογίζονται εξ ολοκλήρου και έως τριών επιπλέον ετών συνυπολογίζονται κατά το ήμισυ, ακόμη και αν δεν πρόκειται για περιόδους σχολικής εκπαίδευσής ή αποκτη-σεως επαγγελματικής εμπειρίας;

- β) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως: Είναι η εν λόγω διαφορετική μεταχείριση δικαιολογημένη για την αποφυγή της επιδεινώσεως του μισθολογικού καθεστώτος εκείνων των υπαλλήλων (προφανώς διαλαμβάνει και τους νέους υπαλλήλους) οι οποίοι δεν διαθέτουν αντίστοιχες συνυπολογιζόμενες περιόδους προ της συμπλήρωσης του 18ου έτους της ηλικίας τους, καίτοι η δυνατότητα συνυπολογισμού αφορά και λοιπές περιόδους οι οποίες διανύθηκαν μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας;
- 6) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο υπό στοιχείο α' σκέλος του τετάρτου ερωτήματος και αρνητικής απαντήσεως στο υπό στοιχείο β' σκέλος του τετάρτου ερωτήματος, και συγχρόνως καταφατικής απαντήσεως του τρίτου ερωτήματος ή καταφατικής απαντήσεως του υπό στοιχείο α' σκέλους του πέμπτου ερωτήματος και αρνητικής απαντήσεως στο υπό στοιχείο β' σκέλος του πέμπτου ερωτήματος:

Έχουν τα συνεπαγόμενα στην περίπτωση αυτή δυσμενείς διακρίσεις χαρακτηριστικά ως συνέπεια, η άνιση μεταχείριση όσον αφορά τους παλαιούς υπαλλήλους να μη δικαιολογείται πλέον ως φαινόμενο της μεταβάσεως από το ένα σύστημα στο άλλο;

(¹) Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303, σ. 16).

**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το
Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία) στις 8 Οκτωβρίου 2013
— Kornhuber κ.λπ.**

(Υπόθεση C-531/13)

(2014/C 15/05)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Verwaltungsgerichtshof

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Προσφεύγοντες: Marktgemeinde Straßwalchen, Heinrich Kornhuber, Helga Kornhuber, Karoline Pöckl, Heinz Kornhuber, Marianne Kornhuber, Wolfgang Kornhuber, Andrea Kornhuber, Alois Herzog, Elfriede Herzog, Katrin Herzog, Stefan Asen, Helmut Zopf, Ingrid Zopf, Silvia Zopf, Daniel Zopf, Maria Zopf, Anton Zopf sen., Paula Loibichler, Theresa Baumann, Josep Schindlauer, Christine Schindlauer, Barbara Schindlauer, Bernhard Schindlauer, Alois Mayrhofer, Daniel Mayrhofer, Georg Rindberger, Maria Rindberger, Georg Rindlberger sen., Max Herzog, Romana Herzog, Michael Herzog, Markus Herzog, Marianne Herzog, Max Herzog sen., Helmut Lettner, Maria Lettner, Anita Lettner, Alois Lettner sen., Christian Lettner, Sandra Lettner, Anton Nagelseder, Amalie Nagelseder, Josef Nagelseder, Gabriele Schachinger, Thomas Schachinger, Andreas Schinagl, Michaela Schinagl, Lukas Schinagl, Michael Schinagl, Maria Schinagl, Josef Schinagl, Johann Mayr, Christine Mayr, Martin Mayr, Christian Mayr, Johann Mayr sen., Gerhard Herzog, Anton Mayrhofer, Siegfried Zieher

Καθού: Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend

Μετέχουσα στη διαδικασία: Rohöl-Aufsuchungs AG

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Αποτελεί η από απόψεως χρόνου και ποσότητας περιορισμένη δοκιμαστική εξόρυξη φυσικού αερίου, η οποία διεξάγεται στο πλαίσιο ερευνητικής γεώτρησης προκειμένου να διαπιστωθεί η αποδοτικότητα μόνιμης εγκαταστάσεως άντλησης φυσικού αερίου, «άντληση [...] φυσικού αερίου για εμπορικούς σκοπούς» σύμφωνα με το παράρτημα I αριθ. 14, της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (¹), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (οδηγία 85/337) (²);

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, ζητείται να δοθεί επιπλέον απάντηση στα επόμενα ερωτήματα:

- 2) Απαγορεύει το παράρτημα I, αριθ. 14, της οδηγίας 85/337 ρύθμιση του εθνικού δικαίου η οποία κατά την άντληση φυσικού αερίου δεν συνδέει τα αναφερόμενα στο παράρτημα I, αριθ. 14, της οδηγίας 85/337 κατώτατα όρια με την άντληση αυτή καθεαυτή αλλά με την «εξορυσσόμενη ποσότητα ανά δοκιμή»;
- 3) Έχει η οδηγία 85/337 την έννοια ότι η αρμόδια αρχή, σε περίπτωση καταστάσεως όπως αυτή της κύριας δίκης, κατά την οποία ζητείται η άδεια δοκιμαστικής εξόρυξης φυσικού αερίου στο πλαίσιο εγκαταστάσεως ερευνητικής γεώτρησης, οφείλει να εξετάσει, προκειμένου να διαπιστώσει αν υφίσταται υποχρέωση εκτιμήσεως των επιπτώσεων στο περιβάλλον, μόνον όλα τα ομοειδή σχέδια, συγκεκριμένα, όλες τις γεωτρήσεις που ανοίχθηκαν στο έδαφος του Δήμου, ως προς το σωρευτικό τους αποτέλεσμα;

(¹) ΕΕ L 175, σ. 40.

(²) ΕΕ L 140, σ. 114.

**Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως την οποία υπέβαλε το
Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (Ουγγαρία)
στις 9 Οκτωβρίου 2013 — Sofia Zoo κατά Országos
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi
Főfelügyelőség**

(Υπόθεση C-532/13)

(2014/C 15/06)

Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική

Αιτούν δικαστήριο

Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság